

**VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER
OP DONDERDAG 3 SEPTEMBER 2020**

**Onderwerp: Informele zorg en vrijwillige inzet in Haarlemmermeer ‘Samen sterk en in balans’
(2020.0001281)**

Voorzitter: dhr. T.M. Blom

De leden: dhr. R. Ahmed Khatab, mw. M.E. Ballieux-Hamel, dhr. T.M. Beusenbergh, dhr. E. Boscher, mw. N.M. Elfers, mw. J.B. Kamsteeg, dhr. R. Kenselaar, mw. C.F.M. van der Meij, dhr. J.J. Schaap, mw. I.C. Vink-Albrecht, dhr. J.P.H. de Vries

Griffier: mw. E.H.M. Ouwehand-Brussel

Portefeuillehouder: mw. W. Booij-van Eck

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Goedenavond, wat mij betreft kunnen we beginnen. Vanavond bespreken we in anderhalf uur de visie Informele zorg en vrijwillige inzet in Haarlemmermeer. Het stuk heet Samen sterk en in balans. Anderhalf uur, wie wil het eerst het woord? Mijnheer De Vries van ChristenUnie-SGP.

De heer DE VRIES: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, mantelzorgers en vrijwilligers vervullen een cruciale rol in de sociale basis. In het voorliggende raadsvoorstel wordt onder meer gesignaleerd dat de druk op die sociale basis, die nu al niet gering is, de komende jaren toeneemt. Onder andere door de toenemende vergrijzing. Hoe zorg je dat mantelzorgers niet overbelast raken? Hoe behoud je vrijwilligers? Hoe en waar werf je nieuwe vrijwilligers? Voorwaar een pittige opgave. De fractie ChristenUnie-SGP heeft waardering voor de grote inspanning die is geleverd om deze visie vorm te geven. En meer nog, het omvangrijke palet aan mogelijke maatregelen en inventieve acties dat er wordt getoond. Dat met elkaar in contact brengen van hulpvragers, mantelzorgers en vrijwilligers. Vooral voor de jonge vrijwilligers in spe is het van belang dat we hiervoor de juiste kanalen gebruiken. Websites worden door hen niet zomaar gezocht en gevonden. Misschien kan de portefeuillehouder daar nog een beetje een beeld bij schetsen. Hoe zijn de ideeën erover? Nog een vraag over de statistiek in het stuk, ze gaan niet verder dan 2016. Kunt u ook aangeven wat de ontwikkelingen in 2017 tot en met nu zijn geweest? Meer overbelaste mantelzorgers dan toen bijvoorbeeld. En nog een laatste vraag. Is er al een beeld bij een eventuele onkostenvergoeding. In het stuk wordt erover nagedacht, maar er zijn nog niet echt concrete zaken over gezegd volgens mij. Dus de hoogte, de voorwaarden, wie komt in aanmerking. Kunnen bijvoorbeeld studenten worden ingezet? Dat soort vragen komt bij ons naar voren. Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer De Vries. Het waren wel drie technische vragen, maar we zien of de wethouder hierop wil antwoorden. Wie kan ik nu het woord geven? Mijnheer Boscher.

De heer BOSCHER: Dank u wel voorzitter. Allereerst meld ik dat het goed is dat we dit onderwerp in ieder geval aandacht geven met deze visie. Want mantelzorgers en vrijwilligers spelen toch een heel belangrijke rol. Die rol zal waarschijnlijk steeds belangrijker worden om de zorg überhaupt behapbaar te houden. Dat gezegd hebbende, toen ik het stuk las bekropen mij twee dingen. De eerste is: is dit

wel een visie? Of is dit meer een beschrijving van hoe de situatie is? Er wordt een heel pakket aan maatregelen neergelegd. Alleen is het me niet geheel duidelijk wat we nu verwachten van de vrijwilligers. En wat verwachten vrijwilligers van ons? Of van de gemeente? Misschien dat u daar nog even op kunt reflecteren. Eigenlijk mis ik dat, want dat vind ik wel onderdeel van een visie. In het verlengde daarvan hadden we misschien met een startnotitie kunnen werken, waarbij wij ook wat meer input kunnen geven, hoe wij aankijken tegen die rol. Maar dat reken ik mezelf ook toe. Nu krijgen we een visiedocument voorgeschoteld en daar moeten we nu iets van vinden. Maar het is natuurlijk voor ons nog heel moeilijk om nu nog echt kaders te stellen die in dat document kunnen worden geïncorporeerd. Eigenlijk wordt ons helemaal aan het einde pas om een mening gevraagd. Weer in het verlengde daarvan, de raad heeft wel een belangrijk kader meegegeven, dan moet ik ook HAP noemen, als het gaat om jonge mantelzorgers. Dat onderwerp vind ik dan weer juist onderbelicht in deze visie. Hoe gaan we om met jonge mantelzorgers? Wat is onze visie daarop? Vinden we dat gewenst en tot welk niveau vinden we dat gewenst? Ja, daar mis ik eigenlijk gewoon een verdiepingsslag terwijl we raadsbreed hebben aangegeven dat we dat een heel belangrijk onderwerp vinden. De laatste twee punten. In het stuk wordt weer teruggeslagen op de sociale basis, de uitgangspunten van de sociale basis en wat we van de sociale basis verwachten. Alleen komt weer terug: de sociale basis heeft tot doel om de inzet van zwaar naar licht mogelijk te maken. Maar dat is niet bewezen en blijkt niet uit de cijfers. Ik blijf er dan moeite mee hebben dat het dan steeds weer terugkomt en ook nu weer wordt aangedragen als een argument om dit te doen. Ik kan er moeilijk mijn vinger achter krijgen. Waar zijn we dan nu mee bezig en wat is het doel ervan? Daar wil ik het even bij laten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Boscher van de VVD. Mevrouw Vink van het CDA.

Mevrouw VINK: Dank u wel voorzitter. Bij deze visie om de informele zorg en vrijwillige inzet in onze gemeente te behouden en te versterken heeft mijn fractie wel een paar zorgelijke kanttekeningen. De zorgvraag gaat de komende jaren alleen maar toenemen omdat onze inwoners steeds langer zelfstandig moeten blijven wonen. De overbelasting van oudere mantelzorgers is verontrustend, maar ook de groep kindmantelzorgers baart ons veel zorgen. Uit het eindrapport Uit liefde belast van maart 2018, mijnheer De Vries gaf het ook al aan, staat dat één op de vier jongeren een mantelzorger is. Helaas zijn er geen recentere cijfers bekend maar mijn fractie vreest dat deze cijfers anno 2020 waarschijnlijk schrikbarend hoog zijn. Hoe lang houden deze jongeren dit nog vol? En volgens een GGD-onderzoek uit 2016 is 13% van de mantelzorgers in Haarlemmermeer overbelast. Ook hier zullen recente cijfers ons doen huiveren. En dan hebben we begin dit jaar ook nog te maken gekregen met corona. De druk op de mantelzorgers is hierdoor alleen maar groter geworden. Er was geen dagbesteding meer waardoor de mantelzorgers het nog drukker hebben gekregen. Gelukkig gaan er nu langzaam weer locaties open, met inachtneming van de geldende maatregelen. Het CDA vindt het belangrijk dat jonge mantelzorgers extra aandacht krijgen. Want deze mensen moeten ook nog kunnen genieten van hun jeugd. Waarom krijgt deze groep niet meer aandacht in deze visie? Het CDA is voorstander om een vrijwilligerspool op te zetten die tijdelijke vervanging biedt aan overbelaste mantelzorgers. Maar ja, dan moet je er wel de mensen voor kunnen vinden. Het beroep op vrijwilligers stijgt. Het aantal vrijwilligers neemt niet toe waardoor bij deze groep ook overbelasting dreigt. Ook in Haarlemmermeer is de gemiddelde leeftijd 50-plus. Ik heb even in mijn omgeving gevraagd, maar weinig jongeren zijn van plan om vrijwilligerswerk te gaan doen. Alleen als het moet wordt er gezegd, bijvoorbeeld kantinedienst draaien in de sportclub. Jongeren zijn absoluut niet lui, maar het is voor hen al moeilijk genoeg om in deze tijd financieel hun hoofd boven water te houden. Dus de meesten zoeken een betaalde baan om te sparen voor hun studie of voor later. Vrijwilligerswerk is van groot belang voor de samenleving en sociale samenhang. Hoeveel verenigingen, sportclubs, cultuur zijn afhankelijk van vrijwilligers. In alle takken waar vrijwilligers werken zien we het grote probleem van

nieuwe aanwas. Daarom gaan ook veel sportclubs over tot een gezamenlijke kantine, omdat ze anders de boel niet meer draaiende kunnen houden. Maar er komen ook steeds meer taken voor vrijwilligers. Ze nemen taken van beroepskrachten over, bijvoorbeeld het rijden op de Buurtbus, taalcoach, buurtpreventie. In het stuk wordt voorgesteld om in samenwerking met een hogeschool of universiteit een keuzevak te ontwikkelen waardoor studenten kunnen worden verworven voor een project en hiervoor studiepunten ontvangen. Een hele mooie ambitie maar of dit nu in deze tijd haalbaar is? Vele hogescholen en universiteiten geven digitaal college en er vinden weinig praktijklessen plaats. Maar, mocht dit van de grond komen dan blijft er misschien een student na een dergelijk project hangen. Het is wel goed om te lezen dat de Participatieraad hierbij is betrokken. Kortom, er ligt hier wel een uitdaging voor de toekomst. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Vink. Dan gaan we door naar mevrouw Van der Meij van D66.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ja, een aantal dingen is al gezegd en ik stip ze toch ook nog even aan. Enkele dingen die D66 opvallen is dat zowel mantelzorgers als vrijwilligers, wat D66 betreft, een beetje over een kam worden geschoren in dit stuk terwijl mantelzorg en vrijwilligerswerk echt wezenlijk anders zijn en dus ook wezenlijk andere actie vragen. Een mantelzorger heeft geen keuze of hij wel of niet zorgt. Een vrijwilliger kan vaak zeggen: nou op donderdagavond heb ik wel een uurtje tijd, schakel mij maar in. Dat is wezenlijk anders. Dat maakt ook de druk die bij mantelzorgers ligt veel groter. De hoop waarop mantelzorg en vrijwilligerswerk worden gegooid is wat D66 betreft wat ongelukkig. Daarbij geldt de vraag, in aansluiting op wat mijn college van de VVD zei, is dit nu echt een visie? Ook daar heeft D66 vragen bij. De collega van de VVD zei: wat verwachten wij nu van de vrijwilligers? Ik zou die vraag ook zeker ook willen omdraaien. Wat mag die vrijwilliger en die mantelzorger nu van ons verwachten? Welke doelen leggen wij onszelf op? Wat willen we bereiken, in welke mate wil je de druk bij die mantelzorgers wegnemen en welke middelen gaan we daar voor inzetten? Dat mis ik persoonlijk in dit stuk. Ik hoop dat er nog ruimte voor is om daar nog toch gezamenlijk naar te kijken. Jongeren is ook al het een en ander over gezegd, een op de vier jongeren, landelijk schijnt het een op de vijf jongeren te zijn. Dat was het in het verleden. Dat geeft wel iets aan. Ook voor jongeren is inderdaad die coronacrisis extra belastend want daar waar ze in het verleden makkelijk hun ontspanning mogelijk nog ergens anders konden zoeken is dat nu maar de vraag. De sportclubs zijn op dit moment weer operationeel, de vraag is of dat blijft. Die jonge mantelzorger, die bijna per definitie voor iemand binnen het eigen gezin zorgt, zit nog veel vaker in die situatie dan voor de coronacrisis. Dat moet iets doen met de psyche et cetera van zo een jonge mantelzorger. Daar hebben we denk ik echt wel een taak in. Tot slot ook nog weer even over het onderscheid mantelzorg en vrijwilligerswerk. Ik denk dat in dit stuk het vrijwilligerswerk ook heel vaak aan zorg wordt gekoppeld terwijl vrijwilligerswerk natuurlijk veel breder is dan juist dat zorgdomein, maar ook zit op sport en cultuur. Dat onderscheid kom ik ook wat te weinig tegen in dit stuk. De concrete vraag aan de wethouder op dit moment wat mij betreft is: kunnen we wat meer een knip maken in mantelzorg en vrijwilligerswerk, omdat het zo wezenlijk anders is. Dat was het voor nu. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Van der Meij. Mevrouw Elfers HAP.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter. Nou, ik ben blij dat we eindelijk eens praten over mantelzorgers en vrijwilligers. Want het is natuurlijk niet voor niets dat HAP bij de begrotingsraad een motie heeft ingediend, de heer Boscher van de VVD haalde het ook al aan, voor meer aandacht voor de jongere mantelzorger. Gelukkig is deze motie gesteund door de hele raad. Wat HAP betreft gaat het vanavond over drie dingen: de mantelzorger centraal in relatie tot vroegtijdige ondersteuning,

prominente aandacht voor de jongere mantelzorger en meer dan alleen een stimulerende en faciliterende rol van de gemeente. Want de visie lezende borrelden er nogal wat vragen bij me op. Ik weet niet hoe dat bij u werkt, maar ik noteer ze dan meteen in iBabs. Vervolgens lees ik het advies van de Participatieraad op deze visie. Een aantal van mijn vragen vond ik daar terug. Hartelijk dank daarvoor. En uiteraard het college hartelijk dank voor de beantwoording. Dat wil niet zeggen dat al onze vragen zijn beantwoord. Wat HAP betreft heeft de visie veel subjectieve ruimte. Woorden als goed, balans, kwaliteit, veilig en de zin 'in de breedste zin van het woord' maken dat de fractie van HAP van mening is dat de visie veel ruimte laat voor eigen interpretatie en invulling. En ergens is dat te begrijpen, te verklaren en misschien wel logisch. Alleen zit wat betreft de fractie van HAP daar wel ook de zwakte van deze visie. Want wat voor mij veilig is, kan voor een ander onveilig zijn. De fractie van HAP betreurt het dan ook dat de raad niet aan de vooravond van deze visie is betrokken om kaders mee te geven. De heer Boscher haalde dat ook al aan. We begrijpen heel goed dat de organisaties zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen beleid. Echter, wij hebben als gemeente ook diverse instrumenten. De raad heeft een kaderstellende rol. Daarom de vraag aan de portefeuillehouder: kunt u aangeven waarom de raad niet eerder betrokken is geweest? U geeft aan dat de raad geïnformeerd zal worden door middel van de TransforMeerMonitor. Tijdens deze sessie in 2019 gaf ik aan dat zorg een mensenbusiness is en stelde ik hardop de vraag: kun je dat wel uitdrukken in cijfers? Dat geldt uiteraard ook wanneer we praten over zorgen voor mensen. En nu wil ik, net als toen, ook benadrukken dat mijn fractie niet twijfelt aan het instrument, echter, wel blijven bij ons de vraagtekens bij de representativiteit van de emotionele werkelijkheid. Want de cijfers liegen er niet om. De Gezondheidsmonitor van 2016, uitgevoerd door de GGD Kennemerland, geeft aan dat 13% van de 14% volwassen mantelzorgers, die we in onze gemeente hebben, zich zwaar tot overbelast voelt. Dat baart mijn fractie enorme zorgen. Het accent in het Sociaal Domein ligt nu vooral op vroegtijdige ondersteuning, om daarmee zwaardere zorg te voorkomen voor inwoners die zorg nodig hebben. Begrijp me niet verkeerd, persoonlijk ben ik een groot voorstander van preventief handelen, want je kunt beter voorkomen dan genezen.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers, u krijgt een interruptie van de heer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Ik heb een verduidelijkende vraag. U zegt 13% van de 14%. Bedoelt u dan dat het echt 13% van het totaal van die 14% is? Of blijft er 1% over die niet is overbelast. Dat het echt op die manier is. Dat het meer dan 13% is, maar dat dan 13 procentpunten zijn. Dat is mijn vraag.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Die beantwoord ik graag. De CBS-cijfers geven aan dat in 2016 14% van de Haarlemmermeerse volwassenen mantelzorger is. En 13% van die 14%, dat kwam uit het GGD-onderzoek, geeft aan zwaar belast tot overbelast te zijn. Is daarmee uw vraag beantwoord?

De heer BEUSENBERG: Jazeker, dank u wel.

Mevrouw ELFERS: Dan ga ik verder met... O, excuus, via de voorzitter. Ik ga graag verder dank u. Ik was gebleven bij het feit dat ik persoonlijk een groot voorstander ben van preventief handelen. Mijn ervaring in de zorg heeft me zeker duidelijk gemaakt dat je beter kunt voorkomen dan genezen. En als de mantelzorgers van nu zich al zwaar belast of overbelast voelen, hoe snel hebben zij dan straks zelf enige vorm van zorg nodig? Het geformuleerde doel van de visie is het behouden en verstevigen van informele zorg en vrijwillige inzet in Haarlemmermeer. En dat doel is an sich natuurlijk mooi en noodzakelijk. Echter, mist de fractie van HAP in deze visie een plan van aanpak met de mantelzorger

centraal in relatie tot die vroegtijdige ondersteuning. En dan, de jongere mantelzorger. Hier valt helaas en dat is al eerder door meerdere collega's aangehaald, weinig over terug te vinden in deze visie. Terwijl er landelijk op dit moment een kwart van de jongeren tot 24 jaar in meer of mindere mate mantelzorger is. Kan de portefeuillehouder aangeven wat de reden is dat er in deze visie nauwelijks wordt gerept over deze doelgroep mantelzorgers? Het uitgangspunt van het coalitieakkoord is dat kwaliteit van de zorg en ondersteuning vooropstaat waarbij de bestaande budgetten leidend zijn. Deze zin doet pijn aan mijn blauwe zorghart. Het weerkaatst namelijk zo goed de weerbarstige werkelijkheid. We stevenen steeds meer af op een maatschappij waarbij budgetten leidend zijn in plaats van bijvoorbeeld de zorgbehoefte. En mijn fractie weet maar al te goed dat dit de harde realiteit is en dat de druk daarmee nog groter gaat worden op vrijwilligers en mantelzorgers. Daar zit dan ook onze grootste zorg. Over een paar jaar zijn de vrijwilligers en de mantelzorgers van nu degenen die het zelf zo hard nodig hebben. Als we niet oppassen dan hebben zij dit eerder nodig dan wij kunnen inschatten. En dan? Wie zorgt er dan als mantelzorger vrijwillig voor hen? Of wie houdt dan de sport-, knutsel-, hobby- en de weet-ik-veel-niet-watclub draaiende? Want niet alleen voor een stevige sociale basis zijn mantelzorgers en vrijwilligers van onschatbare waarde, wat de fractie van HAP betreft geldt dat maatschappelijk breed zo. En helaas zien we dagelijks om ons heen dat het lastig is om een bepaalde doelgroep inwoners bereid te vinden om in hun agenda prioriteit te geven aan het doen van vrijwilligerswerk. Zo is er dagelijks op de school van mijn kinderen een gedoe om voldoende overblijfouders te krijgen. Dat geldt ook voor andere dagelijkse-, wekelijkse- en jaarlijkse schoolactiviteiten en uitjes. Ik zal maar niet beginnen over de verschillende sportclubs waar ze alle drie aan deelnemen die, u raadt het al, draaien op vrijwilligers. Gelukkig zien wij ook dat er heel veel inwoners zijn die wel hun vrijwillige steentje bijdragen. Want laten we eerlijk zijn, er is nog veel dat we wel kunnen doen en waar we naartoe kunnen gaan dankzij de vrijwillige inzet van velen. De fractie van HAP ziet ook dat de belasting op deze groep inwoners, onder andere door financiële tekorten, uit balans is. Steeds meer taken die voorheen door een professional werden uitgevoerd komen nu te liggen in de schoot van een mantelzorger en/of vrijwilliger. Een zeer zorgelijke ontwikkeling. Voorzitter, we delen met u het belang van het vinden en binden van jongere mantelzorgers en vrijwilligers.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers, u krijgt een interruptie van de heer Boscher.

De heer BOSCHER: Ja, dank u wel voorzitter. Kunt u uitleggen waarom u dat per definitie een zorgelijke ontwikkeling vindt?.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Ja, dat kan ik. Er zijn taken die door een professional behoren te worden uitgevoerd, bijvoorbeeld medische handelingen. Een professional is daarvoor geschoold en niet iedere mantelzorger of vrijwilliger zou dat kunnen doen zonder gedegen opleiding. Er zullen vast cursussen en opleidingen zijn voor mantelzorgers en vrijwilligers. Echter, u haalt in uw betoog terecht aan dat we ergens ook een grens moeten kunnen stellen. Dat is vaak toch wel een erg grijs gebied. Dat is een zorgelijke ontwikkeling. Zeker als de budgetten steeds meer gekort worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers heeft u uw betoog al helemaal afgerond?

Mevrouw ELFERS: Nog niet helemaal en volgens mij ben ik ook nog niet door mijn spreektijd heen. Dus ik ga graag verder.

De VOORZITTER: Dan geef ik u de ruimte.

Mevrouw ELFERS: Dank u. Goed voorzitter, ik was gebleven bij het feit dat wij met het college het belang delen van het vinden en binden van jonge mantelzorgers en vrijwilligers. En u schrijft dat u jonge mantelzorgers wilt gaan werven met onder andere het stimuleren van maatschappelijke stages binnen het onderwijs. Een vraag aan de portefeuillehouder of zij kan aangeven... Heeft u een vraag aan mij?

Wethouder BOOIJ: U zegt jonge mantelzorgers werven via... maar volgens mij...

Mevrouw ELFERS: Ik heb het letterlijk gekopieerd uit het stuk.

Wethouder BOOIJ: Echt waar? O.

Mevrouw ELFERS: Daarom de vraag: kan de portefeuillehouder aangeven vanaf welk onderwijsniveau dat is en is de portefeuillehouder het met de fractie van HAP eens dat in dit geval bottom-up stimulerender en effectiever zal werken dan top-down. Met andere woorden: als we al op de basisschool beginnen met het stimuleren en normaliseren van bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, zodat dit over een paar jaar net zo normaal is als tandenpoetsen. Ik wil wel een kanttekening maken bij het stimuleren en normaliseren van mantelzorgtaken. Want ik ben het eens met de collega van D66, in dit stuk worden mantelzorgers en vrijwilligers veel over een kam geschoren. Maar de taken die jonge mantelzorgers op hun bordje hebben liggen kunnen vaak ook een grote impact hebben op meerdere gebieden en op hun toekomst. Wat de fractie van HAP betreft mogen we juist bij deze doelgroep actief inzetten op het stimuleren en normaliseren van het aangeven van hun grenzen en behoeftes. Dat je vanuit een bepaalde vanzelfsprekendheid en onvoorwaardelijke liefde zorgt bijvoorbeeld voor een langdurig ziek familielid, is nobel. Echter, mag je daarin ook je grenzen en behoeftes aangeven zonder dat je je daarbij schuldig hoeft te voelen. Ook hiervoor geldt dat de fractie van HAP graag de mantelzorger centraal ziet staan in relatie tot vroegtijdige ondersteuning. Dan ga ik nu afronden voorzitter. Inwoners die vrijwilligerswerk en/of mantelzorgtaken uitvoeren mogen wat HAP betreft niet uitgeblust raken en de dupe worden van een financieel tekort aan de kant van de professionele inzet. Juist in hen moeten we investeren. Niet alleen financieel. We moeten ze koesteren, waarderen en vooral laten weten dat ze van onschatbare waarde zijn. Wat HAP betreft is een actieve rol van de gemeente meer op zijn plaats dan alleen maar een stimulerende en faciliterende rol. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Elfers. Wie mag ik nu het woord geven? Mijnheer Kenselaar van GEZOND Haarlemmermeer.

De heer KENSELAAR: Dank u wel voorzitter. Ook GEZOND vroeg zich vrijwel direct af waarom we niet zijn begonnen met een startnotitie en of dat niet meer op zijn plaats zou zijn geweest. Maar dit gezegd hebbende, de ons voorgelegde visie informele zorg en vrijwillige inzet ziet er wat GEZOND betreft wel goed doortimmerd uit en boort ook verschillende mogelijkheden aan om het bestand aan vrijwilligers en mantelzorgers uit te breiden en voor de toekomst te bestendigen. Hoe een en ander als gevolg van deze visie uitpakt is natuurlijk niet te voorspellen. Als we een reden zouden moeten noemen waarom de gewenste groei en dus ook de bestending hiervan, niet uit de verf zou komen, dan komen wij uit op de mate van individualisering die we tegenwoordig doormaken. Het zorgen voor een ander en zeker zorgen voor een willekeurig ander is decennialang uit ons systeem geslopen doordat in ons land, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Zuid-Europese landen, zo een beetje alles was geregeld van wieg tot graf als het op verzorging en zorg aankwam. Zodoende konden wij in steeds grotere mate met onszelf bezig zijn en elke opeenvolgende generatie neemt dan weer een grotere mate van individualisering aan. Met name het afgelopen decennium wordt deze totaalontzorging in rap tempo teruggedraaid. Kostenbesparing en marktwerking zijn hiervoor belangrijke redenen. Zorg werd

te duur. Alleen wordt nu een beroep gedaan op generaties die zorg nog echt als een recht ervaren en vooral niet als plicht. Voor bijvoorbeeld directe familie zal dit vaak niet echt gelden en komt mantelzorg in veel gevallen wel op gang. Maar wat als het om vreemden gaat. Natuurlijk zul je altijd mensen hebben die zich geroepen voelen om als vrijwilliger iets voor de hulpbehoevende medelander te doen, maar het is zeker niet iets dat in onze cultuur en onze inborst zit ingebakken en dus moeten we alle zeilen bijzetten. Bijvoorbeeld middels de hier nu te bespreken visie, om de benodigde hulp en het niveau hiervan te kunnen borgen en er aan te kunnen voldoen. Uit de visie blijkt dat er breed wordt gedacht om een en ander te kunnen bewerkstelligen. Van het toekennen van extra studiepunten tot het inzetten van mensen met een beperking aan toe, die op deze manier invulling aan hun dag kunnen geven en ook zeker zingeving hieruit kunnen halen. Want ze betekenen dan iets voor de maatschappij. Voor het laatste staat een samenwerking met alleen Ons Tweede Thuis genoemd. Maar trek het al vooral in die zin ook breder. In sociale werkvoorzieningen zijn genoeg mensen te vinden die in aanmerking kunnen komen en juist op zoek zijn naar die daginvulling en die zingeving. Zeker nu de coronacrisis heeft gezorgd dat veel bedrijven en instellingen, waar veel van deze mensen normaliter werkzaam zijn, door het vele thuiswerken even geen plek meer bieden, lopen de afdelingen in deze sociale werkvoorzieningen weer vol. Om nog maar niet te spreken over hun kans op betaald werk. Die is geslonken omdat er nu duizenden mensen extra op zoek zijn naar diezelfde baan om uit een uitkering te komen of te blijven. Dus mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, om welke reden ook, zien hun afstand op dit moment alleen maar groter worden. En hoe je het ook wendt of keert en hoe tegenstrijdig het ook klinkt, veel mensen zullen toch een vorm van beloning en/of waardering verlangen om vrijwilliger te worden. Ze willen heus wel iets doen voor de ander, als dit hen niet alleen maar tijd kost maar ook iets oplevert. Voor wat, hoort wat zeg maar. En net zo snel als de totaalontzorging uit ons systeem wordt gesneden, zo snel verandert deze instelling niet mee. Waarbij ik niet wil zeggen dat het een verkeerde instelling is, het is geen waardeoordeel. Het is zelfs te begrijpen in een maatschappij die steeds duurder wordt. Elke vorm van beloning of inkomsten is dan gewoon meegenomen. Afrondend, het zal een hele kluit worden om de beschikbare zorg en inzet van vrijwilligers en mantelzorgers op het niveau van de behoefte te krijgen. Maar, zoals gezegd, de voorliggende visie bestrijkt veel mogelijkheden en het ziet er gedegen en doordacht uit. Het kan derhalve ook zeker onze goedkeuring dragen. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Kenselaar. Mevrouw Kamsteeg van de PvdA.

Mevrouw KAMSTEEG: Dank u wel voorzitter. Vanavond bespreken wij de visie Informele zorg en vrijwillige inzet in Haarlemmermeer, Samen sterk en in balans. De PvdA kan zich goed vinden in deze visie. Positief vindt zij het dat het belang wordt gezien van samenwerking tussen de verschillende organisaties en de gemeente om het aantal benodigde vrijwilligers op peil te houden en te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. Zoals uit de beantwoording van de schriftelijke vragen van GroenLinks blijkt zijn vele partijen betrokken geweest bij de totstandkoming van dit document. Ook hierover is de PvdA positief. Het is belangrijk dat een visiedocument breed wordt gedragen door het werkveld. Ook participatie van zoveel mogelijk partijen, waarvan hierbij sprake is, is voor de PvdA een must. Wellicht ten overvloede wil ik wel meegeven dat informele hulp wordt gegeven door mensen die dit niet voor hun beroep doen en daarvoor geen loon ontvangen. Op pagina 7 is het woordje 'niet' uit deze zin denk ik weggefallen. De conclusie van de PvdA-fractie is dan ook dat we te maken hebben met een visiedocument dat een heel goed uitgangspunt biedt voor verdere uitwerking. En wat nu? Graag wil ik een paar scenario's schetsen.

Scenario 1: bestaat er geen visie en is er ook geen sprake van enige uitvoering, dan kunnen we stellen dat het nergens toe gaat leiden en is er sprake van game over.

Scenario 2: bestaat er geen visie, maar is er wel sprake van uitvoering, dan leidt dit tot chaos. Gelukkig is van geen van beide scenario's sprake want er ligt een goede visie.

Scenario 3: er is wel een visie, maar geen uitvoering, dan blijft de droom een droom. Dit is iets dat we moeten voorkomen. Daarom wil de PvdA de volgende punten meegeven voor de uitvoering. Neem de gewenste eenduidige lijn in betaling van de vrijwilligers, die in de visie wordt genoemd, in de inkoopsubsidievoorwaarden op. Hoeveel mag een vrijwilliger betaald krijgen? Alleen reiskosten of meer? En een mantelzorger krijgt immers niet betaald voor zijn of haar activiteiten en kan ook geen vrij nemen. Geef voorlichting op zowel basis- als middelbare scholen om jonge mantelzorgers te herkennen en te ondersteunen en deze ook door te verwijzen naar mantelzorg en meer. Monitor of organisaties daadwerkelijk de veiligheid van vrijwilligers en kwetsbare deelnemers waarborgen en stel sancties in de subsidie- en inkoopvoorwaarden als dit onvoldoende gebeurt. Houd aandacht voor voldoende respijtzorg om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarnaast constateert de PvdA dat de cijfers over vrijwilligers, mantelzorgers en overbelaste mantelzorgers zijn gebaseerd op cijfers uit 2016. Wij willen graag recentere cijfers zien. Met andere woorden: wanneer staat er een nieuwe Gezondheidsmonitor op de planning? Door corona kunnen de cijfers er namelijk wel eens heel anders uitzien nu inwoners nog steeds de dagbesteding niet kunnen bezoeken voor de aan hen toegewezen dagdelen. Dit geeft meer belasting voor de mantelzorger. Tot slot voorzitter, waar ik naartoe wil is het scenario van een succesvolle implementatie. Deze visie is daar een prima basis voor, maar kan alleen worden bereikt als we dit visiedocument met alle betrokken partijen weten te vertalen naar een concrete uitvoering. De visie verdient een gedegen uitvoeringsplan met concrete doelstellingen. Anders gesteld: de inwoners van Haarlemmermeer verdienen een succesvolle implementatie. Tot zover mijn bijdrage.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Kamsteeg van de PvdA. Nu gaan we naar de heer Beusenberg van SRH.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, om eerst even in te haken op hetgeen waar gezegd wordt dat er een project moet worden opgezet voor studenten waarbij ze studiepunten kunnen halen. Dat is op dit moment al mogelijk. Op het moment dat een student vrije studiepunten wil halen dan heeft hij 28 uur de tijd om dat te halen en moet de student alleen verantwoorden waarom het op hbo- of wetenschappelijk niveau is, maar dat is al mogelijk. Voor de rest hebben de fracties al veel gezegd. Ik wil dit moment gebruiken om namens SRH onze waardering uit te spreken naar de mantelzorgers toe. Ik denk dat iedereen daar wel achterstaat. SRH vindt ook dat wij als gemeente een morele plicht hebben om deze mensen te steunen. Ik heb het dan niet over een onkostenvergoeding of iets. Maar meer over veiligheid. Het komt te vaak voor dat mantelzorgers zichzelf uitputten en dat is iets dat wij als gemeente moeten voorkomen. Anders gaat het fout, dat weet u allemaal en dat weten wij van SRH ook. Dan zullen de mantelzorgers misschien, in een verder traject, zelf hulp nodig hebben en dan blijft het gewoon een cirkel waarin deze mensen verkeren. Dat is nu juist niet wat moet gebeuren. Ik wil graag iedereen meegeven: doe wat aan deze cirkel en zorg ervoor dat de mantelzorgers ook zorg uit handen wordt genomen. Ik wil graag namens SRH zeggen dat wij de mantelzorgers eeuwig dankbaar zijn en dat het echt de helden van deze tijd zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Beusenberg. Mijnheer Ahmed Khatab van EEN Haarlemmermeer.

De heer AHMED KHATAB: Dank u wel voorzitter. Vandaag bespreken we de visie Informele zorg en vrijwillige inzet want vrijwilligers en mantelzorgers zijn onmisbaar. De trend laat echter zien dat er meer vraag is naar zorg en komt terwijl er minder aanbod is van vrijwilligers en mantelzorgers. Het is bovendien ook lastig om vrijwilligers te werven. Vooral in deze crisis is er ook meer behoefte aan een creatieve toekomstbestendige aanpak. De verantwoordelijkheid wordt bij de inwoners neergelegd en door vele demografische maatschappelijke ontwikkelingen wordt het ook lastig om de visie een beetje

te realiseren. Behouden van vrijwilligers en mantelzorgers door ze maximaal te ondersteunen. De rol van de gemeente is faciliteren en stimuleren, maar ook verbinden. Ik sluit me aan bij de opmerkingen van de collega's en wil ook meer verdiepen op de verbindende, stimulerende rol die wij innemen. We vragen ons af tot hoeverre bedrijven en onderwijsinstellingen benaderd en geïnformeerd worden om maatschappelijk betrokken te zijn bij informele zorg en vrijwillige inzet. Zoals de peer buddy die is benoemd is Stichting Senior&Student ook een mooi voorbeeld. Hierbij worden studenten van de opleiding maatschappelijke zorg bij bijvoorbeeld het Nova College, gekoppeld aan senioren om bijvoorbeeld eenzaamheid tegen te gaan. In de visie wordt vermeld dat het belangrijk is om de doelgroep jongeren te bereiken en te interesseren voor vrijwilligerswerk. Een maatschappelijke stage is inderdaad ook een mogelijkheid om zelf studiepunten te verdienen. Het zijn mooie oplossingen waarbij ook ervaringen kunnen worden opgebouwd. Wat is de stand van zaken over de samenwerking met mbo, hbo en wo? We zullen nu samen met deze partners moeten werken aan het werven van toekomstige jonge teams van vrijwilligers. In het beleid wordt gesproken over het ontwikkelen van vaardigheden en hieraan moet aandacht worden besteed in de voorwaarden, zo staat er. Competentiebevordering heeft scholing en cursussen nodig maar er wordt niet specifiek benoemd hoe je vrijwilligerswerk dan ook zodanig uitdagend, afwisselend of ontwikkelend houdt. Dat is lastig. Dat zal dan ook samen met de betrokken organisaties moeten worden besproken. EEN Haarlemmermeer is tevreden met deze aandacht voor vrijwilligers en mantelzorgers en leest dat inwoners zelf ook initiatieven ontwikkelen. Er wordt eerlijk vermeld dat de gemeente het lastig vindt om hierop in te spelen. We horen wel graag hoe dit wordt gewaardeerd en mogelijk verder wordt ontwikkeld. Tot zover de bijdrage.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Ahmed Khatab van EEN Haarlemmermeer. Resterend Forza! en GroenLinks. U mag kiezen, mijnheer Schaap van Forza!

De heer SCHAAP: Dank u wel voorzitter. Ik wil beginnen met de mededeling dat de credits van onze bijdrage gaat naar onze twee woordvoerders. De een heeft een parallelle sessie in de raadzaal en de andere is helaas verhinderd dus ik voer namens hen het woord. Voorzitter, dan ga ik beginnen. De fractie van Forza! kan over het algemeen instemmen met dit raadsvoorstel. Het Haarlemmermeers model is inmiddels een model dat meerdere gemeenten aanspreekt. Echter, wanneer we het over onze senioren hebben is Forza! van mening dat we er alles aan moeten doen om gedwongen scheiding bij intramurale zorg te voorkomen. Wij kennen allemaal de hartverscheurende verhalen van echtparen die na decennialang lief en leed gedeeld te hebben door een opname in een verzorgingshuis van een van de partners gedwongen gescheiden worden. In onze gemeente doen wij ons best om in navolging van landelijk beleid onze senioren zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen en hen, waar nodig, daarin te ondersteunen. Dat is heel mooi, maar wanneer een van hen voldoet aan de eisen die er worden gesteld om opgenomen te worden, is er alleen plek voor de patiënt en niet voor de levenspartner. Forza! zou graag zien dat ook hier oplossingen op maat worden gemaakt met als doel dat echtparen niet worden gescheiden omdat een van hen niet langer in staat is om zelfstandig te blijven wonen. We zijn van mening dat we in een land, waar we voor veel geld de halve wereld gratis onderdak kunnen bieden, op zijn minst op een menswaardige wijze met onze eigen senioren zouden moeten omgaan. Ook wij worden...

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap, u krijgt een interruptie van mevrouw Van der Meij van D66 en daarna van mevrouw Ballieux van GroenLinks.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ik heb het een tijdje aangehoord omdat ik dacht: wanneer gaan we naar de mantelzorgers en de vrijwilligers toe. Want wat heeft het woningprobleem,

om het zo maar even te noemen, van senioren die in een instelling moeten gaan wonen, met mantelzorg en vrijwilligers te maken? Dank u wel

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux op hetzelfde onderwerp?

Mevrouw BALLIEUX: Ja, ik sloeg even aan, dat zal niet verbazen, op een opmerking die u maakte over het feit dat we allerlei groepen huisvesten tegen enorme kosten. Misschien kunt u iets nader specificeren om welke mensen het dan gaat en welke bedragen de gemeente Haarlemmermeer daar dan aan besteedt.

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap, uw antwoord graag.

De heer SCHAAP: Om met het laatste te beginnen, dat zijn onder andere het huisvesten van de statushouders. Dat brengt kosten met zich mee, daar hebben we het vaak genoeg over gehad in deze raad. Dan ga ik naar mevrouw Van der Meij, ik kom vanzelf later op de vrijwilligers en de mantelzorgers. Nu is het wel zo dat vrijwilligerswerk als mantelzorgers veelal zijn betrokken bij de ouderenzorg in verband met het leveren van zorg maar ook veel werk afnemen bij zorginstellingen die onder enorme druk staan qua personeelstekort. Dus in dat verband betrekken we het hier bij het stuk.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux met een aanvullende vraag.

Mevrouw BALLIEUX: Ik ben niet helemaal tevreden met het antwoord. Ik vraag me af hoeveel geld we uitgeven aan statushouders dat we niet aan dit dossier besteden? Ik wil graag een getal horen, dan weten we ook waar we het over hebben.

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap.

De heer SCHAAP: Voorzitter, ik ga heel vervelend doen. Ik begon mijn betoog met de mededeling dat dit stuk van Forza! door twee fantastische woordvoerders is voorbereid. Ik vervang hen. Ik wil heel graag antwoord geven maar ik ga niet voor hen spreken. Dus als mevrouw Ballieux die vragen bij hen wil leggen dan zullen ze weer bereid zijn deze te beantwoorden, want ik heb deze informatie op dit moment niet bij de hand.

De VOORZITTER: Vervolgt u uw bijdrage.

De heer SCHAAP: Dat ga ik doen voorzitter. Ik ben hierin eerlijk.

De VOORZITTER: Wij verwachten niet anders.

De heer SCHAAP: Dank u wel. Extramuralisering voor jongeren, jongvolwassenen en volwassenen kan niet zonder de inzet van vrijwilligers. Daar komen ze. Deze vrijwilligers krijgen in dit plan hulp, ondersteuning en een plek waar ze met hun zorgen terecht kunnen. Bovendien zijn ze verzekerd tijdens hun vrijwilligerswerk, zo valt te lezen. Het ziet er naar uit dat met dit plan kosten noch moeite bespaard worden om zuinig om te springen met de waardering uit te spreken voor onze vrijwilligere mantelzorgers – hulde. Voorts wordt er in dit voorstel aandacht besteed aan de kwaliteit van vrijwilligersorganisaties en hoe mooi willen we dat hebben. Deze kwaliteit wordt beoogd te zijn geborgd door aangesloten te zijn bij Vrijwillige Inzet Goed Geregeld van het Platform Vrijwillige Inzet. Als we dan kijken wie daar dan bij zijn aangesloten in Haarlemmermeer, dan zie je dat alleen de Vrijwilligerscentrale Haarlemmermeer, een onderdeel van MeerWaarde, hierbij is aangesloten. Forza!

krijgt hierdoor een 'wij van WC-Eend'-gevoel en vreest op deze manier voor een monopolie. Het begrip mantelzorger wordt in één adem genoemd met vrijwilligers. Meerderen hebben het er al vanavond over gehad. Mantelzorgen is op vrijwillige basis, echter, je kunt een duidelijk onderscheid maken tussen een vrijwilliger en een mantelzorger. Ook zijn mantelzorgers overwerkt, ruim een zesde is overbelast. Forza! kan dat goed begrijpen. Wat gaat het college eraan doen om te zorgen dat dit niet verder oploopt? Dan in 8.1.3 wordt gesteld dat er steeds meer specifieke inwoners zijn die zoeken naar vrijwilligerswerk. Inwoners met een psychische of een verstandelijke beperking zouden dit bijvoorbeeld ambiëren. Dit is een manier om meer structuur te geven aan hun dag. Dat kan zo zijn voor een klein gedeelte van de groep. Maar Forza! is van mening dat juist het grootste gedeelte van deze groep heel graag wil meedoen in de maatschappij, maar dan wel met een regulier betaalde baan en dus niet door vrijwilligerswerk uit te voeren. Wat Forza! zich verder afvraagt is of onze statushouders niet beter geholpen zouden kunnen worden met zoeken naar betaald werk in plaats van naar een vrijwilligersbaan. Vrijwilligerswerk zegt statushouders helemaal niets. Het is werken zonder betaald te worden. Het is natuurlijk heel goed als dit bij hun ambities zou aansluiten. Maar onze fractie is van mening dat het hebben van echt betaald werk om zo in het eigen levensbehoud te kunnen voorzien een betere bijdrage zal leveren aan de integratie in onze samenleving. Ik stop.

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap u krijgt nog een interruptie van de heer Kenselaar.

De heer KENSELAAR: Ja, dank u wel voorzitter. Het is op zich nobel als u zegt dat het voor de statushouder beter is om betaald werk te krijgen. Maar zitten we dan over een tijdje niet weer in een ander debat waarin wordt aangegeven door Forza! dat de statushouder de betaalde baan van de gemiddelde Nederlander inpikt?

De VOORZITTER: Mijnheer Schaap, wij zijn geïnteresseerd in uw antwoord.

De heer SCHAAP: Dat geloof ik voorzitter. Ik vind het een beetje flauw om te zeggen. Ik kan me niet herinneren dat wij dat eerder hebben gezegd. We zouden het juist aanmoedigen als statushouders...

De heer BOSCHER: Mag ik een punt van orde maken.

De VOORZITTER: Mijnheer Boscher.

De heer BOSCHER: Ik vind het eigenlijk zonde van de tijd om het nu over statushouders te gaan hebben in een toch wel belangrijk debat over mantelzorgers en vrijwilligers.

De VOORZITTER: U hebt gelijk. Wilt u zich concentreren op het onderwerp mijnheer Schaap?

De heer SCHAAP: Dat wil ik best doen voorzitter. Ik beantwoordde alleen een vraag. Ik was al klaar met het onderwerp. Maar dan wil ik de heer Kenselaar wel netjes vragen of hij al tevreden is of niet.

De VOORZITTER: Die tijd hebben we wel. Mijnheer Kenselaar, bent u tevreden?

De heer KENSELAAR: Niet helemaal, maar dat maakt op zich niet uit want ik begrijp ook het punt van orde van de VVD. Dank u wel.

De VOORZITTER: Oké, dank u wel mijnheer Schaap voor uw bijdrage.

De heer SCHAAP: Ik ben nog niet klaar voorzitter. Ik ga nu weer door naar de vrijwilligers. Ik spreek mijnheer Kenselaar er zo over, komt goed. Dan vraagt Forza! zich af waar het EVC-programma voor vrijwilligers blijft waarbij ze certificaten kunnen verdienen door met ervaring opgedane competenties te verkrijgen. Forza! heeft hier aandacht voor gevraagd in de vorige raadsperiode. Dit is ook door het vorige college toegezegd. We vinden het jammer dat dit er nog niet is. Kan de portefeuillehouder ons een update geven waar dit blijft? Meerdere partijen gaven ook al aan visie te missen bij de jonge mantelzorgers en waarom dit hierin niet is meegenomen. Dit snapt onze fractie niet en vinden wij een gemiste kans. Wij horen graag van het college. Voorzitter, nu is mijn bijdrage echt klaar.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Schaap. Sorry voor mijn interruptie in uw betoog. Eigenlijk mag u gewoon het onderwerp kiezen wat u wilt in deze raadzaal. Dus hierbij mijn excuus. Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. Ik ga het niet heel uitgebreid doen want ik heb hele mooie bijdragen van mijn collega's gehoord. Dank daarvoor. Dit is eigenlijk begonnen omdat wij bij de SAR hebben gevraagd om een integraal vrijwilligersbeleid. Wij maken ons als GroenLinks, maar ook gesteund door de raad best wel zorgen over de daling van het aantal vrijwilligers. We zien nu dat het stuk heel erg ingaat op informele zorg. Op ons Sociaal Domein. En dat is op zich ook heel begrijpelijk maar we hebben ook heel veel andere plekken waar vrijwilligers werken. Bijvoorbeeld het Cruquius Museum heeft 350 vrijwilligers. Stel nu dat die over tien jaar allemaal zijn gestopt, want de meesten zijn oudere mensen, wat gaan we dan doen met het Cruquius Museum? Want dan wordt het wel een probleem. Hetzelfde geldt voor het Gemaal Halfweg, maar ook voor het Cultuurgebouw, sportkantines. Mijn collega's hebben veel voorbeelden genoemd. We zouden eigenlijk heel graag willen dat we dit stuk ook wat breder trekken. Vooral ook omdat het aantal vrijwilligers in 2012, ik heb het opgezocht nog 30% was. Nu is het 26%. We krijgen gewoon steeds minder vrijwilligers. En mensen die vrijwilliger worden willen ook graag op een andere manier worden ingezet. Ik zag een politievrijwilliger veertig jaar bij de vrijwillige politie, ik denk echt niet dat de gemiddelde twintiger dat nog gaat halen. Het is geen verwijt, maar ook omdat er andere uitdagingen in het bestaan zijn. Bijvoorbeeld dat je allemaal echt een baan moet hebben om hier als je een gezinnetje hebt, je huis te kunnen betalen. Het is gewoon hoe het gaat. Het zou heel fijn zijn als de volgende slag gewoon ietsje breder was ingestoken. Dat gezegd hebbende komen wij ook op het punt van informele zorg en mantelzorg. We vinden het echt heel erg ongewenst om mantelzorg en vrijwilligerswerk op één hoop te gooien. Mantelzorg is echt iets heel anders dan iemand die vrijwillig zorg verleent. Vooral ook, het is al gezegd, omdat 13% van die mantelzorgers overbelast is. Het is een hele diverse groep. We hebben jonge mantelzorgers, we hebben hele oude mensen die zorgen voor hun even oude demente partner. En ouders die zorgen voor kinderen. Het is een heel diverse groep. Ik begrijp uit het stuk en ik onderschrijf het ook, dat het ingewikkeld is om iedereen goed te ondersteunen en die overbelasting wellicht weg te nemen, maar GroenLinks vindt het zorgelijk dat er geen streefwaarden in staan. Als we als gemeenteraad ergens op willen sturen dan zullen we toch iets van cijfers willen hebben. Dus ik zou willen verzoeken of u in de volgende versie iets daarover wilt zeggen. Het kan ook zijn dat u zegt: in de huidige constellatie met het huidige geld en met de huidige demografische omstandigheden zijn wij al blij als het niet meer is dan die 13%. Dat kan ook. Maar laten we dan in elk geval van u een getal horen, uitleg en hopelijk ook een plan van aanpak om het tenminste niet op te laten lopen, liever nog te laten dalen. Ook omdat op het moment dat die mensen allemaal in de problemen komen we ook echt een probleem hebben. Niet alleen zij, maar ook in de samenleving. Want een spoedplekje zoeken als je echt bent omgevallen als mantelzorger, dat is gewoon een ongelofelijk nare ervaring. Dat gezegd hebbende: meer aandacht voor mantelzorg, bij voorkeur misschien zelfs een apart stuk daarover, of in dit stuk een apart stuk. Dan het verhaal van de competenties. Ook ik had het opgeschreven. EVC schijnt een vrij duur programma te zijn, maar misschien zijn er ook andere

mogelijkheden. Ik weet dat ze bij de Vrijwilligerscentrale wel iets daarmee aan het doen zijn. Ik denk dat het goed is om daar iets over te zeggen. Het allerlaatste is dat toch wel corona, ook hier, ook voor vrijwilligers een grote impact heeft gehad. Ook voor mantelzorgers. Eigenlijk is het hele zorgland overhoop gehaald. Ik heb het ook persoonlijk meegemaakt dat dingen echt anders lopen. Ja, corona is helaas nog een tijd bij ons. Dus misschien kan er een coronaparagraaf bijkomen: hoe gaan we om met corona. En dan gaat het bijvoorbeeld ook over hele pragmatische dingen als testen, persoonlijke beschermingsmiddelen. Want ik weet ook dat mensen zeggen: ik heb liever nu geen mensen bij mij in huis want als ik ziek word zijn de rapen helemaal gaar. Dus zodoende. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Ballieux van GroenLinks. Dan gaan we naar de reactie van de wethouder op deze bijdragen. Ik zou willen vragen om geen prioriteit te geven aan de gestelde technische vragen.

Wethouder BOOIJ: Dank u wel voorzitter. Dat ben ik ook niet van plan want ik heb de cijfers niet in mijn hoofd maar ik kan er wel een algemene toelichting op geven. Ik wil graag even beginnen met mevrouw Ballieux. Want de zorg die u uit, zeker in dit coronatijdperk, is ook onze zorg geweest. En daarom hebben wij vanaf het begin af aan, vanaf dag één, al gevraagd om in ieder geval de mensen die we in beeld hebben goed te ondersteunen. Dat is telefonisch gebeurd in de begintijd en later met huisbezoeken. We hebben chatgroepen opgericht. Allemaal van dat soort dingen. We hebben getracht ook om heel veel mensen extra in beeld te krijgen. Want ook wij weten, dat is de zorg die u ook aan mij uit, dat er veel meer mantelzorgers zijn dan we nu in beeld hebben. We verzoeken dan ook iedereen om zich aan te melden bij het Steunpunt Mantelzorg en meer. Daar zitten ook de andere mensen die voor respijtzorg kunnen zorgen. De zorgvrijwilliger kan ook voor respijtzorg zorgen voor een mantelzorger maar ook dat moeten we in beeld hebben. Ik kan u geruststellen, ook voor de gemeente Haarlemmermeer zijn mantelzorgers en vrijwilligers onmisbaar. Het is het cement van de samenleving, laten we het daar gewoon even over eens zijn. Alle zorgen die u met elkaar nu aan mij uit zijn ook onze zorgen. U vraagt me dingen waarvan ik denk: dat kan ik u niet garanderen. Ik heb er geen zicht op hoeveel mensen er over tien jaar nog vrijwilligerswerk doen, maar we proberen ze aan de onderkant wel op te vullen. Precies wat u allemaal al aangeeft: die studiepunten, waar mijnheer Ahmed Khatab het over heeft. We zijn bezig met allerlei cursussen en de Vrijwilligersacademie is heel hard bezig om ook allerlei mensen te werven en ze dan niet voor één ding in te zetten maar multi-inzetbaar. Dus als je vrijwilliger wilt zijn in een sportkantine, zou je dat misschien ook bij mijnheer Schaap in het verzorgingstehuis kunnen doen als daar een gebrek is aan iemand achter de balie, of achter de koffie-uitgave. Precies, dank u wel, de brasserie. Dank u, ik was even het woord kwijt mijnheer Schaap. En zo proberen we mensen een beetje meer te trainen en dat willen mensen ook. Want dat voldoet aan hun vraag. Het is precies wat u eigenlijk allemaal zegt: vrijwilligers zijn niet meer de vrijwilligers zoals je vroeger was. Dat je veertig jaar politievrijwilliger bent, dat is fantastisch, maar na twee, drie jaar wil de vrijwilliger van tegenwoordig iets anders. Dat is echt een probleem. Ze willen zich niet meer voor vaste tijden verbinden. Het is flexibele inzet. Dat zien we. De gezinnen waar u het over heeft, hebben allemaal heel veel andere dingen te doen. Ze moeten heel veel ballen in de lucht houden en ze willen zich toch wel inzetten voor die maatschappij, graag zelfs, maar niet meer op vaste tijdstippen. Wat je ziet is dat de één zegt: ik ga eenmaal in de maand op zondag toch in die kantine de koffie schenken bij de voetbal, terwijl de ander zegt ik ga wandelen met een mevrouw die graag wil wandelen. Ze kan tachtig zijn of zeventig, net wat je wilt. Dat is waar we naar op zoek zijn. U zult begrijpen dat dit ook het moeilijkste is om te regisseren. Want hoe krijg je dat in beeld. Dat doen we. We werven zelf, nou niet zelf, dat is ook nog een ding, we hebben heel veel dingen uitbesteed. Maar de Vrijwilligerscentrale geeft die cursussen. Er zit een academie. Als je iets wilt, je wilt iets leren, dan kun je dat bij hen aanvragen. Mensen kunnen zich daar melden. Maar er wordt ook gericht

gezocht. Er is ook een hele website waarop al die vrijwilligersklussen staan. Ik moet eerlijk toegeven dat als we zoeken, dan doen we het vaak in het bestand dat we natuurlijk al hebben. Want het is heel gek: als je eenmaal vrijwilliger bent dan kun je ook nog wel een klusje erbij doen. Want zo werkt dat. Dat betekent ook dat zo een vrijwilliger misschien ook wel te veel klusjes heeft en dat is ook niet de bedoeling. Dus het is wel zaak dat we van onderaf gaan bijvullen. Zeker, daar heeft u ook allemaal gelijk in, nu we allemaal veel ouder worden. Over tien jaar hebben wij misschien in deze gemeente wel iets van 20.000 mensen van boven de 85 jaar. Die kunnen heel veel dingen niet meer zelf. Heel veel dingen wel, maar heel veel dingen niet. Dan heb je inderdaad of mantelzorg, of vrijwillige zorg, of gewoon een vrijwilliger nodig die de bingo organiseert. Want je hoeft niet alleen maar met iemand te gaan wandelen of zorg te leveren, je kunt ook leuke dingen doen. U vroeg me ook over de jonge mantelzorgers en dat u dat niet treft in deze nota. Naar mijn idee wel. Bij Mantelzorg & Meer hebben we ook aandacht voor jonge mantelzorgers neergelegd. Alles dat we in deze visie opschrijven geldt dus voor de volwassen mantelzorger en de jonge mantelzorger. De motie, waar mevrouw Elfers over sprak, roept op tot extra aandacht voor de jonge mantelzorger. Ik kan u vertellen dat we dat al doen. Als u het in deze nota niet vindt dan vind ik dat heel erg spijtig, maar we geven echt heel veel aandacht aan de jonge mantelzorger. We beginnen al op de basisscholen, om een van uw vragen te beantwoorden. U vindt het niet erg dat ik u niet allemaal noem hè, want anders wordt het zo een staccatoverhaal. Maar ook op de basisscholen proberen we de hele jonge mantelzorgers eruit te halen. Dat doen we op de middelbare scholen. Er wordt met scholen gericht overlegd van joh, weten jullie dat. We leiden ook mensen op, professionals...

De VOORZITTER: Mevrouw Booij, u krijgt een interruptie van mijnheer Boscher.

De heer BOSCHER: Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor een aantal mooie initiatieven. Dan vraag ik me af waarom dat niet wordt opgeschreven in deze visie. Want het woord jonge mantelzorger komt maar echt een paar keer voor, twee keer of zo. Ik denk toch echt, alles wat we opschrijven geldt voor volwassenen en jongeren. Maar ik denk dat je toch aan jongeren hele andere eisen stelt. Ik denk dat je jonge mantelzorgers ook veel meer tegen zichzelf moet beschermen. Ik vind het een heel andere groep.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij.

Wethouder BOOIJ: Dank u wel voorzitter. We maken een visie. Die visie wordt uitgevoerd door onze partners in het veld. Alles wat we bijvoorbeeld willen dat er gebeurt op het gebied van ondersteuning van mantelzorg, op het gebied van respijtzorg maar ook op het gebied van jonge mantelzorgers, leggen wij vast in een PvE met bijvoorbeeld Mantelzorg & Meer. Dus wat dat betreft is dit een brede visie met ideeën. Dus het is wel degelijk een visie. Er staat ook een stip op de horizon. Maar de uitvoering wordt door onze partners gedaan, Mantelzorg & Meer, MeerWaarde. Ik hoorde zojuist niet helemaal de zin van de heer Schaap. U zei: het lijkt bijna een monopolie op... want daar zat alleen maar de Vrijwilligerscentrale bij. Maar ik hoorde niet het eerste deel van uw zin. Ik was even druk bezig om een antwoord te bedenken.

De heer SCHAAP: Dat de stichting betrokken is bij stichting MeerWaarde. Daarom krijgen we het idee dat er een monopolie op zit.

Wethouder BOOIJ: Ik kan u vertellen dat deze visie door ruim, dat heeft u ook kunnen zien in de antwoorden aan GroenLinks, dertig organisaties wordt besproken. In het team dat wij bij elkaar hebben zitten in Meer voor Elkaar, het samenwerkingslabel, zitten partijen als Team Sportservice Haarlemmermeer, MeerWaarde, Mantelzorg & Meer, MEE, GGD, GGZ, Cultuurgebouw, noemt u ze

allemaal maar op. Dus dat monopolie is er niet. Ook met hen is wel degelijk overlegd over de totstandkoming van deze visie. Het monopolie is er niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij, een interruptie van mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ja dank u, ik ga even terug naar iets wat u net zei. U zei het is wel degelijk een visie en er staat een stip op de horizon. Ik vond die wat moeilijker uit het stuk te halen. De visie is nu van ons uit naar de organisaties. Waarom ligt er geen opdracht aan onszelf in die visie? Over tien jaar of over vijf jaar willen we zeker niet dat het percentage overbelaste of zwaar overbelaste mantelzorgers hoger wordt. Ik zie die visie niet zo goed. Ik hoopte dat dit ergens gekwantificeerd zou kunnen worden. Maar daar is mogelijk bewust niet voor gekozen. Waarom niet?

De VOORZITTER: Mevrouw Booij.

Wethouder BOOIJ: Sorry voorzitter. Er is bewust niet voor gekozen omdat een kwantificatie afhangt van een hoeveelheid vrijwilligers die je hebt. U zegt het net zelf: er haken ook heel veel vrijwilligers af. Ik kan nu niet zeggen dat ik over vijf jaar 20% meer vrijwilligers wil hebben want die 20% op het aantal van nu is morgen alweer een ander aantal. Dus we willen stimuleren van en we willen procentueel omhoog. We willen laten zien dat er een stijging is van het aantal vrijwilligers.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij met nog een interruptie.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ja, want dat pleit eigenlijk wel voor de knip waar ik het over had. Namelijk echt een heel evident onderscheid tussen mantelzorg en vrijwilligerswerk. Ik denk dat je bij die mantelzorg wel iets zou kunnen kwantificeren. Want dan maakt het niet uit of er 100 of 150 of 300 mensen mantelzorger zijn. Op het moment dat die overbelasting speelt wil je dat percentage zo laag mogelijk houden en daar zou je jezelf wel een kwantificeerbaar doel kunnen stellen.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij.

Wethouder BOOIJ: Nou ja, het kwantificeerbare doel is dus het percentage zo laag mogelijk houden, het niet te laten stijgen. Ik weet dat het heel abstract is maar we hebben wel te maken met een sterk veranderende... Mevrouw Elfers wil ets vragen. Ik denk op hetzelfde onderwerp. Ik zie het, non-verbaal.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers op hetzelfde onderwerp?

Mevrouw ELFERS: Ja, dank u wel voorzitter. Mijn non-verbale communicatie was inderdaad aansluitend op wat mevrouw Van der Meij zei. Wellicht dat ik de wethouder daarmee een beetje kan helpen. Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag of de portefeuillehouder kan aangeven waarom wij als raad niet eerder betrokken zijn. Want ik proef dat een beetje meer, er zijn collega-raadsleden, die stip op de horizon, dat doel, ook mij is het niet helemaal duidelijk. Maar misschien komt het omdat ik zakelijk gewend ben om op een andere manier doelen neer te zetten en daar naartoe te werken. Dus ik dacht: misschien als u die vraag kunt beantwoorden, wellicht dat in het antwoord wat meer is meegenomen.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij.

Wethouder BOOIJ: Dank u wel. We hebben de TransforMeerMonitor. En in die TransforMeerMonitor doen wij u elke keer kond van wat er allemaal gebeurt in onze maatschappij, maar dan zeker ook op het gebied van vrijwillige inzet en mantelzorgers. Dus die komt er binnenkort weer aan en daar staan dan ook getallen en procenten in en wat we wel en niet hebben behaald. Voornamelijk is onze rol, zoals u net al zei, faciliterend en stimulerend. Meer van u zeiden: doe dat nu ook eens initiërend, zit er achteraan. Dat doen we. We doen dat via PvE's, Programma's van Eisen. We hebben bijna elke drie maanden contact met al onze grote organisaties om te kijken hoe het gaat. Dat ziet u dan straks weer terug in de TransforMeerMonitor. Mijnheer Boscher ik wil nog even met u graag een misverstand uit de weg helpen als dat mag. Ik hoor u steeds zeggen dat het van zwaar naar licht niet is gelukt. Dat heeft u nu gezegd en dat heeft u de vorige keer ook gezegd. Maar toen mocht ik u niet meer beantwoorden want ik was door mijn spreektijd heen. Zo werkt dat soms. Dat is niet het doel. Het doel is niet dat het van zwaar naar licht gaat. We proberen op licht in te zetten zodat we niet direct op zwaar beginnen. Er is een hele tijd een teneur geweest dat mensen gewoon, als ze met klachten kwamen, veel te veel zorg kregen, dan ze eigenlijk nodig hadden. Daar hebben we dus dat lichte zorgspectrum voor ingericht. Dus die preventie, de dagbesteding, hoe leuk u het vindt, die dingen. Om ervoor te zorgen dat mensen niet direct van een instelling gebruik moeten maken of van dat soort zorg. Dus het is niet zo dat we ze van zwaar naar licht willen, we willen ze zo lang mogelijk in licht houden zodat we zwaar niet overbelasten. Mijnheer Boscher wil reageren. U bent onder de indruk van mij voorzitter. Ik zie het.

De VOORZITTER: Ik probeer enige rust in deze discussie te brengen en daardoor niet te snel te reageren. Mijnheer Boscher.

De heer BOSCHER: Ja, dank u voorzitter. Kijk er wordt natuurlijk letterlijk gesproken, in ieder geval tot een jaar geleden, van de beweging van zwaar naar licht. U weet ook dat ik ook wel goed weet wat dat inhoudt. Ik zeg niet dat het niet gebeurt, tot nu toe hebben we het niet kunnen meten. Dan vind ik het opvallend dat ik dan toch weer die terminologie terugvind in dit stuk. Terwijl we een halfjaar geleden hebben geconstateerd dat het nog heel twijfelachtig is dat het uitbreiden van de sociale basis per definitie leidt tot minder vraag naar zwarte zorg. Want op dit moment zien we dat beide gewoon stijgen. Dat is de kanttekening die ik erbij heb. Ik zou ook, niet nu, maar op een later moment graag eens met de raad in gesprek gaan wat we van die sociale basis kunnen en moeten verwachten.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij,

Wethouder BOOIJ: Precies. Dat is een gesprek dat we binnenkort ook met u aangaan. Daar is met name door de heer Van Dijk en volgens mij uw collega of uzelf, al om gevraagd. Dat komt er echt ook wel aan, dat heb ik gehoord. Ik denk dat als we niet zouden inzetten op lichte zorg dat we het veel erger zouden hebben in de zware zorg. Het aantal zorgvragen neemt toe omdat mensen ouder worden. Dat is gewoon een gegeven, ook in onze gemeente. We kunnen aan demografische cijfers zien dat de groep 85-plus echt exceptioneel stijgt. Dus dat is natuurlijk wel een dingetje. We zien het ook met jeugdzorg, daar wordt de toestroming steeds groter. Ik heb nog een paar vragen die ik graag met u zou willen...

De VOORZITTER: Als u kunt afronden zo, dan kunnen we naar de tweede termijn.

Wethouder BOOIJ: Het is zo een boeiend onderwerp dat ik hier graag met u weken over zou willen praten.

De VOORZITTER: Maar deze mensen willen ook allemaal met elkaar in discussie merk ik.

Mevrouw BOOIJ: Ja graag. De vraag van Forza! over gedwongen scheiding. Ik denk niet dat die vraag hier thuishoort. Ik denk wel dat ik begrijp wat u bedoelt met de woorden dat we daar geen zorg voor kunnen bieden en dat het veelal mantelzorg en vrijwilligere zorg moet zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij u wordt even onderbroken door mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ja sorry, ik stond al even te zwaaien maar ik wilde ook het andere gesprek niet interrumpen. Waar ik nog even op wil terugkomen, omdat ik denk dat het goed is als we even het standpunt van het college horen, is mantelzorg. Ik hoor mevrouw Van der Meij het ook zeggen en dat deel ik ook echt: er moet eigenlijk een apart stuk komen. Ik weet ook dat er best wel heel veel ligt. Ik heb er echt moeite mee dat het in dit stuk staat en ook dat er geen kern- of streefwaarden in staan. De sfeer ontstaat nu een beetje dat mantelzorgondersteuning uit vrijwillige zorg zou moeten bestaan. Terwijl je natuurlijk ook gewoon echte keiharde zorg kunt inzetten ter ontlasting van mensen die mantelzorg verlenen. Het is misschien niet altijd de portemonnee van de gemeente die dat moet doen, maar het kan ook uit andere potjes komen. Dat bewustzijn wil ik hier wel neerleggen. Want nu ontstaat wellicht het misverstand dat als je mantelzorger bent dat je dan uit de vrijwilligerspool iemand kunt aantrekken. Terwijl dat gewoon niet zo is. Ik wil dat eigenlijk er graag uit hebben. Ik weet niet of dat mogelijk is. Kunt u dat stuk mantelzorg gewoon uit deze notitie schrijven?

De VOORZITTER: Mevrouw Booij.

Wethouder BOOIJ: Alles is mogelijk, dat doet u zelf. Ik bied dit stuk aan, als u vindt dat het uit elkaar gehaald moet worden dan maakt u een motie en vraagt u of ik het stuk opnieuw schrijf. Dan duurt het heel lang, dat zou ik erg zonde vinden want we zitten hiermee ook al deels in de uitvoering. De organisaties hebben dit stuk zelf geschreven. Ze hebben zelf de inhoud met ons mede bepaald. Ik zou het jammer vinden dat al die input... Ze zijn ook akkoord gegaan met dit stuk. Dit in hele goede samenwerking. We hebben het echt met al die dertig organisaties continu afgetikt. Ik wil ook het misverstand uit de weg nemen dat alleen mensen die vrijwillige zorg bieden voor mantelzorgers zouden kunnen invallen. Dat is echt niet zo. Daar heeft u helemaal gelijk in. Als ik die indruk heb gewekt is dat een verkeerde indruk. Wat ik eigenlijk bedoelde te zeggen is dat er ook uit vrijwillige zorg wel eens een half dagje bij iemand thuis doorgebracht kan worden. Maar dat het in heel veel gevallen ook niet zo is. Ik wil nog graag even terugkomen op mevrouw Elfers over de jonge mantelzorgers. Als dat mag. Ik weet niet wat u mij nu net wilde vragen?

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Nog steeds is de vraag waarom wij als raad niet eerder zijn betrokken niet beantwoord. Zodat we u duidelijke kaders hadden kunnen meegeven, wat wij graag willen terugzien in de visie. Want ...

De VOORZITTER: Mevrouw Booij.

Wethouder BOOIJ: Wat ik al zei, we hebben dit opgehaald bij die dertigplus organisaties. We vonden en dachten dat die dicht op de realiteit zaten en dat we het daar moesten ophalen. Als u denkt dat dit stuk niet voldoet aan uw kaders staat het u vrij om daar wat mee te doen. Maar dat is wel de reden geweest waarom we dat niet hebben gedaan. We hebben het echt op de werkvloer gezocht. Op de vrijwilligerswerkvloer, op de gewone werkvloer. Er zijn allerlei organisaties bij betrokken geweest. Juist omdat we hen wilden laten meedenken. Zij moeten het uitvoeren en zij geven aan wat belangrijk is.

Als ik u goed beluister, u allemaal goed beluister, dan komt het heel erg overeen met wat u zelf zegt. Ik ben het ook met mijnheer Kenselaar eens als u zegt: het is niet meer zo vanzelfsprekend dat je voor elkaar de boodschappen gaat doen. Of dat je zegt: ik doe dat wel even voor jou. Volgens mij zei mijnheer De Vries van de ChristenUnie-SGP dat ook, dat het allemaal niet meer zo vanzelfsprekend is om vrijwilligerswerk te doen, om die zorg te leveren. Dat is een beweging die ik heel graag zou kenteren. Daar heb ik u allemaal voor nodig, maar dat redden wij ook niet alleen. Dat kunnen we alleen maar doen door voorwaarden te bieden. Iemand heeft nog iets gevraagd over de financiële vergoeding. Dat is tot nu toe aan de organisaties zelf of ze dat wel of niet willen doen en in welke mate. Er zijn wel maximale bedragen aan. U weet dat je niet meer dan zoveel per jaar aan vergoeding mag krijgen. We proberen dit in de gesprekken nu gelijk te trekken. Zeker als we die vrijwilliger multi willen inzetten, dan is het een beetje raar dat je bij de een amper een buskaartje krijgt en bij de ander met je Rolls Royce, dat is niet waar hoor want ik zit sterk te overdrijven nu, met een klein Rolls Royce'je naar het werk kan. Voorzitter, volgens mij heb ik zoveel mogelijk vragen kunnen beantwoorden. Als het niet zo is dan hoor ik dat.

De VOORZITTER: U wordt in ieder geval bedankt voor uw enthousiasme.

Wethouder BOOIJ: Gelukkig, dan heb ik nog wat goed gedaan.

De VOORZITTER: Mevrouw Elfers, wilt u het debat beginnen?

Mevrouw ELFERS: Nee. Mevrouw de portefeuillehouder wilde nog ingaan op de jonge mantelzorgers. Toen heb ik mijn extra vragen genoemd. Die jonge mantelzorgers zijn nu wederom onderbelicht.

De VOORZITTER: Die krijgt u nu kort toegelicht.

Wethouder BOOIJ: Ik kan u vertellen mevrouw Elfers, dat die jonge mantelzorgers nu in dit gesprek even onderbelicht zijn, maar dat we verschrikkelijk veel doen. Er is een aparte website voor jonge mantelzorgers. Daar hebben ze zelf om gevraagd. Ze hebben zelf gezegd: we willen niet op de Mantelzorg & Meer-website meedraaien. We willen een eigen website. Ik ben even nu de naam kwijt. Dat zul je altijd zien, dat schiet eruit, maar dat vertel ik nu nog. Er wordt met jonge mantelzorgers echt een intensief programma gedraaid. Maar ook hier de oproep: meld je bij Mantelzorg & Meer. Als u ze kent, meld ze ook aan bij Mantelzorg & Meer. We doen enorm ons best om ze op te zoeken. Basisscholen, middelbare scholen, voetbalverenigingen, u kunt het zo gek niet bedenken. We leiden dus ook mensen op om te zien of er mantelzorgers zijn die zwaar overbelast zijn. Ook voor jonge mantelzorgers, bij sportclubs en dat soort dingen. We doen enorm ons best. Maar we hebben niet het idee dat we 100% bereiken. Dat zou misschien ook een utopie zijn want er zijn ook heel veel mensen die zichzelf helemaal niet als mantelzorger zien. Ik sprak laatst iemand, die mijnheer zorgt al twintig jaar voor zijn vrouw in een verzorgingstehuis. Ik zei: dan kunt u toch ook meedoen met die Mantelzorg & Meer-dag. Hij zei: ik ben toch geen mantelzorger, dat is mijn vrouw. Ja, maar je bent dus wel mantelzorger. Mensen beseffen het ook niet. Nou goed voorzitter, ik kan hier nog uren over doorpraten maar dat gaan we misschien op een ander tijdstip nog even doen.

De VOORZITTER: Dat begrijp ik. Dank. Mijnheer Schaap, wilt u de discussie voor de tweede ronde beginnen?

De heer SCHAAP: Nee voorzitter. Ik heb ook nog een vraag aan de wethouder.

De VOORZITTER: We kunnen de vraag ook aan elkaar stellen.

De heer SCHAAP: Het kan maar het is specifiek bedoeld over het EVC-programma. Ik weet niet of ik het heb gemist.

De VOORZITTER: Mevrouw de wethouder gaat deze vraag nog even beantwoorden.

Wethouder BOOIJ: Het is zo fijn zo'n helpdesk, ik weet inmiddels dat de website Jongenzorgend.nl heet. Dat u het even weet. We gaan in 2021 beginnen met de EVC. Daar wordt nu mee gestart om te kijken wie we daar allemaal bij betrekken. Er is eerst door de organisaties voorrang gegeven aan deze visie.

De VOORZITTER: Mijnheer Boscher, u mag de tweede ronde beginnen.

De heer BOSCHER: Ja, mag het. Dank u wel voorzitter. Ik wil even ingaan op wat GroenLinks zei. Ik hoorde daar wel interessante dingen. Namelijk om in ieder geval realistische streefwaarden op te nemen. Want we moeten niet doen alsof we hier alle overbelaste mantelzorgers even uit de problemen kunnen halen. Ik steun het ook om dat in ieder geval op te nemen. Omdat het naar mijn mening ook juist wel onderdeel kan zijn van een visie. Ik ziet niet erg de meerwaarde van het uit elkaar halen van vrijwilligers en mantelzorgers in het document. Het gaat voornamelijk om de informele zorg. Je kunt je ook afvragen in hoeverre je natuurlijk voor iemand die als vrijwilliger achter de bar in de kantine staat beleid daarvoor vanuit de gemeente moet maken en visie voor moet ontwikkelen. Ik vind het verschil tussen een vrijwilliger in de zorg en een vrijwilliger achter de bar in de voetbalkantine groter dan de paraplu Informele zorg waaronder je mantelzorg en zorgvrijwilligers zet. Als gemeente willen we ze een rol geven in onze sociale basisinfrastructuur. Dus dat kan ik vooralsnog niet steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Boscher verder? Mijnheer De Vries, ChristenUnie-SGP.

De heer DE VRIES: Ja, we zijn in de tweede termijn begonnen. Ik wil op mijnheer Boscher en op wat andere collega's hebben gezegd over de streefwaarden inhaken. Het is best wel ingewikkeld denk ik met de streefwaarden. Zeker ook op dit gebied. Ik denk dat je goed moet nadenken over wat de nulwaarden dan zijn. Met andere woorden zou je eigenlijk moeten vaststellen: als we niets doen wat is dan de ontwikkeling die we tegemoet gaan? Als je dat kunt vaststellen, dan pas kun je een actie ontwikkelen en dat moet dan resulteren in minder problemen, meer vrijwilligers, dat soort dingen. Ik denk dat het heel goed doordacht moet worden. Je kunt niet zeggen we gaan van zoveel vrijwilligers naar x meer vrijwilligers. Want je weet gewoon niet wat de maatschappelijke ontwikkelingen zijn. Je zou misschien met een benchmark kunnen werken, hoe is het in andere gemeenten. Maar het is best een hele job denk ik.

De VOORZITTER: Mijnheer De Vries, u krijgt een interruptie van mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Een reactie op de heer De Vries en de heer Boscher in één. Want op zich snap ik het geschetste probleem van wat de nullijn wordt, maar we weten nu al wel dingen. Er zijn wel cijfers bekend. De wethouder heeft zich daar ook al over uitgelaten. De vrijwilligers is een veel moeilijkere groep om met streefwaarden te werken. Maar met name de mantelzorgers en voornamelijk ook de overbelasting die daarbij speelt, daar weten we echt wel wat van en die zou je niet zozeer als nullijn moeten nemen, maar wel de uitgangspositie: veel slechter moet het echt niet worden met die percentages. Dan even terug naar de heer Boscher die er niet zo voor voelt om de mantelzorg en de informele zorg uit het stuk te halen. Wat mij betreft hoeft het er ook niet per se uit, maar zou er wel wat

meer een knip moeten zijn. In mijn eerste termijn heb ik wel iets gezegd over het feit dat juist die informele zorg een grote groep is. Maar vrijwilligerswerk is wel veel meer dan dat. Het voorbeeld dat mijn collega net noemde, bijvoorbeeld over het Cruquius Museum, is daarin wel belangrijk. Ik ben het met u eens dat de vrijwilliger die op zijn eigen sportclub ook eenmaal in de maand een bardienst draait een andere is dan bijvoorbeeld mijn vader die ik geloof al dertig jaar bij het gemaal in Halfweg iedere zaterdag te vinden is. Als mijn vader stopt dan is de opvang echt heel lastig. In die voetbalclub komt wel weer nieuwe aanwas. Maar daar moet je wel over nadenken vind ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux op hetzelfde onderwerp.

Mevrouw BALLIEUX: Ja graag, ik vond het fijn dat mijnheer Boscher zich tot mij richtte. Want hij pikte er precies de twee punten uit waar ik het graag over zou willen hebben. Dit is begonnen met een amendement op de SAR en ging over integraal vrijwilligersbeleid, dus vrijwilligersbeleid in de hele breedte. Ook de vrijwilligers van het gemaal in Halfweg en een heleboel andere vrijwilligers. Dus niet alleen in de zorg. Het verzoek was niet een stuk te schrijven over informele zorg. Dat was niet de vraag. Nu vind ik het, dat weet u, heel interessant om het daar over te hebben en ook heel belangrijk. En ik vind het ook heel belangrijk dat we het over mantelzorgers hebben. Ik ben ook blij dat HAP met een motie is gekomen over de jonge mantelzorgers. Er is beleid, daar doen we eigenlijk al heel veel aan. Maar ik zou om te beginnen eigenlijk aan iedereen willen vragen: bent u het met mij eens dat het stuk eigenlijk breder moet gaan over vrijwilligers? Maar het stuk over de mantelzorgers, op het moment dat je het gaat hebben over streefwaarden, dan zit daar ook een heleboel politiek onder. Je moet een analyse maken. Want de ene vrijwilliger, pardon de ene mantelzorger, is de andere niet. Zie je, ik maak nu die slip of the tongue, dat is het gevaar van zo een stuk. Even wel serieus. Op het moment dat je zegt: we gaan echt inzetten op dat mensen ook lekker op vakantie kunnen, dat er voor dementerende bejaarden hele goede opvang is en dat gaan we als gemeente betalen, dat is gewoon een politieke keuze. Het is niet zo dat de zaken zijn zoals ze zijn. Daar hebben wij ook invloed op en dan wordt het politiek. Want dan gaan we bedenken of we € 25.000,00 uit een bestaand budget gaan geven. Of zeggen we: we hebben geen geld voor die Noord/Zuidlijn, of maar de helft want we willen gewoon goed voor onze mantelzorgers zorgen. Dan wordt het een politieke discussie en daar gaat het volgens mij in deze raad over.

De VOORZITTER: Mijnheer Boscher wil hier nog graag op reageren.

De heer BOSCHER: Er wordt heel veel gezegd. Even naar D66. Ik vind het wel een groot wezenlijk verschil of je dus vrijwilliger bent bij het Stoomgemaal of een zorgvrijwilliger. Als je bij het Stoomgemaal als vrijwilliger werkzaamheden verricht zit er niet een heel duidelijk beleidsdoel van de gemeente aan gekoppeld. Dat was ook mijn kritiek op dit stuk. Terwijl we wel als gemeente iets verwachten van zorgvrijwilligers. Dat vind ik wel een groot verschil met iemand achter de bar of iemand in het Stoomgemaal. Ik zie u heel bedachtzaam kijken. Daarom zie ik er niet zo veel in om die mantelzorgers en die zorgvrijwilligers uit elkaar te zetten en dan zeggen: we gaan nu een stuk schrijven over vrijwilligers. Want ik vind het verschil tussen iemand in het Stoomgemaal en een zorgvrijwilliger veel groter dan mantelzorg en een zorgvrijwilliger. Daarom zal ik dat nog steeds niet steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Boscher. Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ja, ik wil even teruggaan naar ik meen 31 oktober 2019. Toen hebben wij een amendement op de SAR aangenomen over het integraal vrijwilligersbeleid. Ik constateer dat er nu een

stuk ligt dat gaat over informele zorg en mantelzorg. Dat is volgens mij een ander stuk dan wij als raad hebben gevraagd.

De VOORZITTER: Mijnheer Boscher.

De heer BOSCHER: Dank u wel voorzitter. Volgens mij is het zo gegaan dat u dat op de SAR heeft gezet en dat de reactie van de wethouder was: wij zijn bezig met een visie op vrijwilligers en informele zorg. Volgens mij is het zo gegaan. Ik kon ook uit de verslagen niet heel duidelijk halen dat het om een integraal vrijwilligersbeleidsstuk zou moeten gaan, waarin al die componenten van sport, cultuur en zo op die manier werden beschreven. U heeft dat kennelijk anders gelezen.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Nou sterker nog, ik heb het zelf opgeschreven. Er staat ook een link in van Movisie naar integraal vrijwilligersbeleid. En ik heb verwezen naar het integraal vrijwilligersbeleid. Dat gaat over de hele breedte en niet alleen over de zorg. Dus ja, er is ergens een kink in de kabel gekomen. Ik geef direct toe dat ik blij ben dat dit stuk er ligt. Laat ik dat sowieso zeggen. Het is prima om dat verder uit te diepen. Dan is nog de vraag: als je dit stuk hebt moet je dan die mantelzorgers er in laten? Of moet je die met de censuur apart zetten en er toch wel een aparte paragraaf van maken. Dat zijn allemaal dingen van smaak. We kunnen zeggen: we vinden in de prioritering, in alles dat we moeten doen, de vrijwilligers van het Stoomgemaal en de musea niet zo belangrijk. Maar ondertussen zeg ik er wel bij, u haalde toevallig net dat voorbeeld aan, we hebben net een heleboel geld uitgegeven aan het Cruquius Museum, daar werken 350 vrijwilligers. Daar verwachten we eigenlijk ook iets van. Want als die ketels niet zijn gepoetst dan zijn mensen die daar kaartjes kopen en ons mooie erfgoed bewonderen niet blij. Dus we verwachten ook van hen wat. De vraag ligt eigenlijk aan ons allen voor vinden we dat het nog noodzakelijk is om die hele integrale visie op vrijwilligerswerk te zetten? Moet mantelzorg dan apart en kan het ook apart zijn in dit stuk of een heel apart stuk. Eigenlijk zijn dat de vragen volgens mij.

De VOORZITTER: Wie wil er nog wat over kwijt. Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Ja, daar wil ik eigenlijk wel op reageren. Ergens deel ik absoluut de mening met mevrouw Ballieux van GroenLinks. Zorg en mantelzorg en vrijwilligers werkende in de zorg is een heel dun lijntje. Maar we hebben ook een andere tak van sport als het aankomt op vrijwilligers. In deze visie, op dit moment, een slip of the tongue, wordt het behoorlijk in elkaar verweven. Op dit moment, zoals ik het stuk heb gelezen, ligt de nadruk met name op de vrijwilligers en de mantelzorgers in de zorg. Ik ben er voorstander van om in deze visie, het hoeft niet volledig opnieuw te worden geschreven, absoluut niet, maar ook toch duidelijker daar een scheiding of een knip in te maken. Dat deel ik met mevrouw Van der Meij van D66 en mevrouw Ballieux van GroenLinks. Want naar mijn mening verweeft het zich te veel. Zoals ik het ook gelezen heb.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere raadsleden die hier hun visie of idee over hebben? Mevrouw Vink.

Mevrouw VINK: Dank u wel voorzitter. Ik sluit me toch inderdaad ook aan bij mevrouw Elfers. Ik ben het wel met haar eens want het verweeft nu helemaal door elkaar heen. Wat het CDA toch best wel grote zorgen baart zijn toch die jonge mantelzorgers. Ik blijf erbij dat ze in het stuk gewoon niet goed worden benoemd. Ik denk dat het toch een groep is waar we echt rekening mee moeten houden. Als dit zo doorgaat valt deze groep om en wat dan? Ik heb ook het gevoel, maar misschien zit ik er wel

helemaal naast, dat een heel grote groep van die jonge mantelzorgers helemaal niet in beeld is. Er wordt wel bij scholen en overal gevraagd, maar er is ook een groep jonge mantelzorgers die zich schaamt dat ze mantelzorger zijn. Die zullen dat echt niet naar buiten uitdragen. Maar die kinderen of jongeren vallen op een gegeven moment wel om. De wethouder geeft aan dat daar wel met allerlei partijen over gesproken is, maar ik vind het in het stuk niet terug. Ik vind het een belangrijke groep waar we heel veel aandacht aan moeten geven.

De VOORZITTER: Kan ik nog iemand het woord geven. Mevrouw Kamsteeg.

Mevrouw KAMSTEEG: Ja dank u wel voorzitter. Ik wil even inhaken op de scheiding die graag wordt gemaakt tussen de vrijwilliger en de mantelzorger. Of het nu echt een scheiding moet zijn, dat weet ik niet. Ik wil wel meegeven dat mantelzorg helemaal niet vrijwillig is. En alleen daarom al zou je het meer uit elkaar moeten trekken. Misschien kan het wel in één stuk, maar gewoon een aparte paragraaf. Mantelzorg, wat ik al zei, je neemt nooit vrij. Je kiest er niet voor. Je wordt er mee opgezadeld. Een vrijwilliger kan zelf de klussen kiezen die hij wil doen. En dat kan een mantelzorger gewoon echt niet. Of je zorg nu wel of niet leuk vindt, als je een gehandicapt kind krijgt zul je ervoor moeten zorgen. Daar wil ik het bij laten.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Kamsteeg. Kan ik nog iemand het woord geven over dit onderwerp? Mijnheer Kenselaar.

De heer KENSELAAR: Ja, dank u wel. Het al dan niet uit elkaar trekken van de twee begrippen in de visie. Wat mevrouw Kamsteeg al zegt, van mij hoeft het ook niet per se uit elkaar te worden getrokken. Als dan maar wel in het voorliggende stuk duidelijk is dat we het specifiek over vrijwillige inzet in de zorg hebben en niet over die sportkantine. Dat dan vervolgens die vrijwilligers en die mantelzorgers gelijk genoemd worden, dat is dan niet erg. Alleen hebben we het wel nog steeds over het zorggedeelte en niet over koffieschenken in de kantine of bij de blaasvereniging. Ik denk dat dit voor ons in ieder geval wel een duidelijk onderscheid kan zijn.

De VOORZITTER: Dat is duidelijk. Mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Mijnheer Kenselaar, bent u het dan met de fractie van HAP eens dat het wellicht toch verstandig zou zijn geweest, ondanks de inzet van het werk en ja daar haal je de informatie op, dat de raad aan de vooravond van deze visie betrokken zou zijn geweest. Juist vanwege bijvoorbeeld dit kader?

De VOORZITTER: Mijnheer Kenselaar.

De heer KENSELAAR: Dank u voorzitter. Dat ben ik zeker met HAP eens. Ik gaf in het begin al aan dat wat ons betreft eerst met een startnotitie of iets begonnen zou moeten worden. Zodat we eerder betrokken zouden zijn bij. Ik vind het ook best wel jammer, als ik dan toch even het woord mag houden, ik kan u niet citeren maar u deed een aantal uitspraken en gaf een aantal toelichtingen, bijvoorbeeld dat de mensen uit het veld het stuk hebben geschreven. Dat er veel werk in is gaan zitten. Dat het zonde zou zijn als er weer dingen moeten worden aangepast want dat kost veel geld. We hebben blijkbaar met een aantal hier het gevoel dat we niet buitenspel zijn gezet maar eerder betrokken hadden willen worden. Nu worden we vanavond betrokken en nu krijgen we eigenlijk te horen, mijn gevoel, u mag wat vinden maar de bal rolt al en het is goed zo.

De VOORZITTER: Ik geef mevrouw Booij nog even het woord.

Wethouder BOOIJ: Ja, ik mag niets meer zeggen. Ik zat heel erg te popelen. Dat is absoluut niet het idee mijnheer Kenselaar. Ik heb alleen maar aangegeven dat wij de keuze hebben gemaakt om het met de organisaties te doen die direct op de werkvloer met die vrijwilligers zitten. Ik hoor allemaal wat u zegt. De GGD maakt volgend jaar weer een monitor, die van 2016 wordt een keer in de vijf jaar gedaan. Dat is de benchmark waar u eigenlijk naar zoekt mijnheer De Vries. Ik zou u willen voorstellen dat we die monitor als uitgangspunt nemen voor het aanvullen van deze die er nu ligt. Voor het veranderen van deze visie die er nu ligt. Niet omdat ik deze niet opnieuw wil doen, dat is het niet. Ik hoor wel wat u zegt en er zit weer een totaal ander kader aan dat u mij meegeeft. Ik zou u dan willen verzoeken om op die benchmark van 2021 te wachten. Zodat we die gegevens, die ik dan natuurlijk weer aan u voorleg, kunnen meenemen als vervolg op deze visie. De visie heet Informele zorg. Hij heet niet mantelzorg, nee informele zorg. Vandaar dat mantelzorg en vrijwillige zorg erin staat. Dat we er een andersoortig document van kunnen maken waarin gewoon per onderdeel, waar u het steeds over heeft, die mijnheer die bij het gemaal werkt, degene achter de bar bij de voetbal tot aan dezorger in het tehuis, tot aan de mantelzorger, dat we die apart benoemen en daar aparte hoofdstukken van maken. Maar wel in een document Informele zorg, maar wat meer uit elkaar getrokken. Dat zou ik dan graag willen doen aan de hand van cijfers van 2021. Want ik denk dat dit handiger is. Want met alle respect, we zitten nu toch al in september. Zodat we ermee aan de slag kunnen om te kijken hoe we dan de benchmark kunnen doen waar u om vraagt mijnheer De Vries en de cijfers waar jullie allemaal om vragen.

De VOORZITTER: Mevrouw Booij, ik denk dat het een mooie toelichting is hoe u het volgende document op dit onderwerp gaat construeren. Ik wil eigenlijk een einde maken aan deze sessie. De klok geeft 20.30 uur aan. We moeten om 20.30 uur beneden zitten en de volgende sessie begint hier. Ik treed hierbij keihard op. Ik moet u helaas teleurstellen. Ik vond het een interessante en uitgebreide bestudering van dit stuk en ik dank voor de avond.

Wethouder BOOIJ: Voorzitter, ik wil niet ondankbaar zijn maar ik zou wel graag willen weten wat men van mijn voorstel vindt. Dat u niet naar huis gaat en denkt: verdorie ik wilde het eigenlijk anders. Mijn voorstel is om volgend jaar, na de benchmark, het visiedocument aan te vullen en het dan te maken zoals u wilt. Dat is mijn voorstel.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux wil weten of er streefwaarden in komen.

Wethouder BOOIJ: Als ik ze uit de benchmark kan halen zeker.

De VOORZITTER: Dat lijkt me wel. Dank u wel. Dit voorstel gaat naar de stemmingen op 17 september 2020. Dank u wel.